

Internal Audit
Practitioner

CIA®

CRMA®

88

Elevating
Impact

www.theiia.org

Yıllık Sertifika Yenileme Politikası

Sertifikasyon Programları İçin Gereklilikler

The Institute of
Internal Auditors
Global

İçindekiler

1. Giriş	3
2. Yıllık Yenileme Gereklilikleri.....	3
2.1. <i>Yıllık CPE saatleri</i>	4
2.2. <i>Etik Eğitimi</i>	4
2.3. <i>Standartlara Uyum</i>	4
2.4. <i>Etik Kurallara Uyum Beyanı</i>	5
2.5. <i>Zorlayıcı Koşullara Bağlı Muafiyetler</i>	5
3. Yıllık Yenileme Dönemi	5
4. Geçerli CPE Faaliyetleri.....	5
4.1. <i>Eğitim Programları</i>	5
4.1.1. <i>CPE Saatlerinin Ölçülmesi</i>	6
4.1.2. <i>Eğitim Konusu Alanları</i>	6
4.2. <i>Diğer Geçerli Faaliyetler</i>	7
4.2.1 <i>Sınavları Geçmek</i>	7
4.2.2. <i>Yayın yazarlığı veya Yayınlarla Katkıda Bulunmak</i>	7
4.2.3. <i>Yayınları Çevirmek</i>	8
4.2.4. <i>Sözlü Sunumlar Yapmak</i>	8
4.2.5. <i>Gönüllü Konu Uzmanı Sıfatıyla Katılımda Bulunmak</i>	9
4.2.6. <i>Dış Kalite Değerlendirmeleri Yapmak</i>	9
5. Yıllık Sertifika Yenileme Süreci	10
5.1. <i>Yıllık Yenileme Ücreti</i>	10
5.2. <i>Yıllık Sertifika Yenileme Süresinin Bitiş Tarihi</i>	10
5.3. <i>Yıllık Sertifika Yenileme İşleminin Tamamlanmaması</i>	10
5.4. <i>Gerekli CPE Saatlerinin Kazanılmaması</i>	11
5.5. <i>CPE Denetimi</i>	11
6. CPE Kayıtlarının Muhafaza Edilmesi	11

1. Giriş

İş dünyası, iç denetçilerin çalıştıkları kurumların ihtiyaçlarını karşılama yöntemlerini etkileyen süregelen değişikliklerle ve yeni risklerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu sebeple, iç denetçilerin mesleki güvence ve danışmanlık hizmeti sağlayabilmek için sahip olmaları gereken bilgi ve yetkinlikler sürekli olarak gelişmektedir. *Uluslararası İç Denetim Meslekî Uygulama Standartları (Standartlar)*, iç denetçilerin sürekli mesleki gelişim programları vasıtasıyla bilgilerini, becerilerini ve diğer yetkinliklerini artırmasını şart koşmaktadır. Bu koşul sayesinde, iç denetçilerin devamlı büyüyen ve dinamik iç denetim mesleği alanında daima yetkin olmaları sağlanır.

Ayrıca, IIA kanalıyla bir mesleki sertifika almaya hak kazanan kişilerin (bundan böyle kısaca “sertifika sahipleri” olarak anılacaklardır) sürekli mesleki gelişim peşinde olmaları gerekmektedir. Bu doküman, aşağıda verilen IIA sertifikalarına yönelik sürekli mesleki eğitim (CPE) şartlarını özetlemekte ve sertifikalarının geçerli ve güncel kalmasını isteyen sertifika sahiplerinin izlemesi gereken yıllık sertifika yenileme sürecini açıklamaktadır.

- Sertifikalı İç Denetçi® (CIA®).
- Risk Yönetimi Güvencesi Sertifikası® (CRMA®).
- Kontrol Öz-Değerlendirme Sertifikası® (CCSA®).
- Sertifikalı Kamu Denetçisi® (CGAP®).
- Sertifikalı Mali Hizmetler Denetçisi® (CFSA®).
- İç Denetim Liderliğinde Yeterlik® (QIAL®).

2. Yıllık Yenileme Gereklilikleri

IIA sertifikalı kişilerin bu dokümanda belirtilen CPE gerekliliklerini karşıladıkları konusunda her yıl bizzat teyit vermelerini talep etmektedir. Yıllık yenilemeye ilişkin gereklilikler, sertifika sahibinin hali hazırda mesleki olarak *faal* (aktif olarak iç denetim ya da iç denetimle ilişkili faaliyetlerde bulunan kişiler), *faal olmayan* (aktif olarak iç denetim ya da iç denetimle ilişkili faaliyetlerde bulunmayan kişiler) veya meslekten *emekli* (işgücüne artık katkıda bulunmayan ve mesleğini icra etmeyen kişiler) olup olmadığına göre değişiklik göstermektedir. Emekliler, emekli olarak kaldıkları süre boyunca tüm yenileme gerekliliklerinden muaf tutulurlar. Emekli olduğu takdirde, sertifika sahibi, durum değişikliği formunu Sertifikasyon Aday Yönetim Sistemi (CCMS) kanalıyla ibraz ederek IIA’yı bu konu hakkında bilgilendirmekten sorumludur. İki yıldan daha fazla süre emekli kalan sertifikalı kişilerin CIA veya CRMA sertifikalarını aktif hale getirmek istemeleri durumunda tekrardan sertifikalı olmaları gerekmektedir.

Faal olsun veya olmasın, tüm IIA sertifika sahipleri, sertifikalarının aktif kalmasını sağlamak için:

- Gerekli CPE kredi saatlerini tamamlamalı ve her yıl belirlenen tarihe kadar beyan etmeli ve belgelendirmelidirler. (Özel gereklilikler, kişilerin hangi sertifika belgesine sahip olduklarına ve mesleki olarak faal olup olmadıklarına göre değişiklik gösterebilir).
- Her yıl, en az iki saatlik etik eğitimi almalı ve bunu beyan etmelidirler.
- *Standartlara* uygun olup olmadıklarını belirtmelidirler.
- IIA Etik Kuralları’na bağlı kalmalı ve bu kurallara uygunluklarını beyan etmelidirler.

Zorlayıcı koşullara bağlı muafiyetlerin yanı sıra, bahsi geçen gerekliliklerin her birine ilişkin detaylı bilgiler de aşağıdaki bölümlerde bulunabilir.

2.1. Yıllık CPE saatleri

Gerekli yıllık CPE saatlerinin sayısı, sahip olunan sertifikaya ve sertifika sahibinin aşağıdaki tabloda belirtildiği gibi mesleki olarak faal olup olmadığına göre değişiklik göstermektedir.

Yenileme Durumu	Tanım	Sertifika Kullanıyor mu?	CIA için Gerekli CPE Saatleri	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL için Gerekli CPE Saatleri (CIA olmayanlar)
Mesleki olarak faal	İç denetim veya ilişkili faaliyetlere aktif olarak katılmaktadır.	Evet	40	20
Mesleki olarak faal değil	İç denetim veya ilişkili faaliyetlere aktif olarak katılmamaktadır. (Emekli olmayanlar)	Evet	20	10

Birden fazla sertifikaya sahip kişiler CCSA, CGAP, CFSA, CRMA ve QIAL için kazandıkları CPE saatlerini CIA sertifikası için gereken CPE saatleri yerine saydıracırlar. Başka bir deyişle, mesleki olarak faal olan denetçinin CIA ve CRMA sertifikasını birlikte elinde bulundurması ve iç denetim ve risk yönetimi güvencesi ile ilgili 40 saatlik eğitimi tamamlaması halinde, bahsi geçen saatler, hem CIA hem de CRMA sertifikalarına ilişkin CPE yükümlülüklerini karşılamak için kullanılabilir.

Aşağıdaki [Geçerli CPE Faaliyetleri](#) bölümünde, sertifikalı bireylerin CPE saatleri kazanabileceği eğitim programı kriterleri, CPE saatlerinin nasıl ölçüldüğü, kabul edilen müfredat programı ve diğer faaliyetlerle ilgili daha fazla bilgi sunulmaktadır.

2.2. Etik Eğitimi

Sertifikalı bireylerin, etik konusunda her yıl iki CPE saatini tamamlamaları gerekmektedir. Katılım sağlanan etik eğitimi saatleri, toplam yıllık CPE gereksinimine sayılabilir. IIA, bireyin bu eğitimi nereden alması gerektiğini belirtmez. Ancak, eğitim raporlama dönemi içinde yıllık olarak alınmalıdır.

2.3. Standartlara Uyum

Mesleki Sertifikasyon Kurulu (PCB), sertifika sahiplerinin *Standartlar* da dâhil IIA'nın Uluslararası Mesleki Uygulama Çerçevesi (UMUÇ)'nin Zorunlu Rehber unsurlarını bilmesini ve bunları kavramasını şart koşmaktadır. IIA, sertifika sahiplerini mümkünse *Standartlar*la ilgili eğitimler almaları yönünde teşvik eder. Sertifika sahipleri, en azından, her yıl *Standartları* gözden geçirmeli, iç denetim hizmetlerini bu *Standartlara* uygun olarak yerine getirip getirmediğini saptamalı ve *Standartlara* uygunlukları veya aykırılıkları konusunda IIA'ya bildirimde

bulunmalıdırlar. (*Standartlara aykırılık, bireyin sertifikasyon statüsünü inaktif hale getirmeyeceği gibi başka türlü negatif sonuçlara da yol açmaz.*)

2.4. Etik Kurallara Uyum Beyanı

Sertifika sahipleri, IIA'nın Etik Kuralları'na uymalı ve haklarında herhangi bir adli hüküm bulunuyorsa bunu bildirmelidirler. Daha kesin olarak ifade edersek, sertifika sahipleri, yılda bir kez, aşağıdaki beyanlarda bulunmakla yükümlüdürler.

2.4.1. IIA'nın Etik Kuralları'na daima uyacağım.

2.4.2. IIA'nın itibarını hiçbir surette zedelemeyeceğim ya da herhangi başka bir yolla kurumun namına gölge düşürmeyeceğim.

2.4.3. Etik konusunda tavsiye edilen iki saatlik eğitimi tamamladım.

2.4.4. Bir önceki bildirim döneminden bu yana benimle ilgili herhangi bir adli hüküm verilmediğini teyit ederim. (Sertifika sahipleri, aynı zamanda, bir önceki bildirim döneminden bu yana aldıkları adli hükümler hakkında detaylı bilgileri de vermekle yükümlüdürler.)

2.5. Zorlayıcı Koşullara Bağlı Muafiyetler

Mesleki Sertifikasyon Kurulu (PCB), talep edilmesi üzerine, ortada askerlik hizmeti ya da bir takım şahsi zorluklar gibi geçerli bir sebep var ise, sertifika sahiplerinin yıllık yenileme gereksinimlerinden kısmi veya tam muafiyetten yararlanmalarına izin verebilir. Zorlayıcı koşullara bağlı herhangi bir muafiyet talebi dosyası gözden geçirilmeden önce, buna ilişkin destekleyici belgelerin sunulması gerekmektedir. Muafiyet talebinde bulunan sertifika sahipleri, yıllık sertifika yenileme süresi bitmeden önce, muafiyeti gerektirdiğini inandıkları özel durumu CCMS (Sertifikasyon Aday Yönetim Sistemi) üzerinden iletmelidirler.

3. Yıllık Yenileme Dönemi

Yıllık yenileme dönemi her yıl 1 Ocak'ta başlar ve 31 Aralık'ta sona erer. Yıllık yenileme süreci CCMS aracılığıyla her yıl 31 Aralık tarihine kadar tamamlanmalıdır.

Yeni sertifika sahipleri için, ilk yenileme dönemi sertifikanın verildiği tarihte başlar ve bir sonraki yılın 31 Aralık tarihinde sonlanır (Örneğin, 20 Şubat 2022 tarihinde yeni sertifika alan bir kişi 2022'de CPE kazanmaya başlayabilir ancak 31 Aralık 2023 tarihine kadar sertifika yenilemesi gerekmez).

4. Geçerli CPE Faaliyetleri

IIA, sertifika sahiplerinin CPE gerekliliklerini yerine getirmek amacıyla nitelikli eğitim programları seçerlerken yüksek mesleki standartları korumalarını bekler. Sertifika sahipleri, CPE saatlerini kazandıkları programların Mesleki Sertifikasyon Kurulu (PCB)'nce belirlenen rehberlere uygun olmasını sağlamaktan sorumludurlar.

4.1. Eğitim Programları

Sertifika sahiplerinin CPE saatlerini kazanmak için izledikleri en yaygın yollardan biri eğitim programlarını tamamlamaktır. Öyle ki, sertifika sahipleri, gerekli yıllık CPE saatlerinin tümünü bu tip programlara katılarak kazanabilirler. Bu sebeple, Mesleki Sertifikasyon Kurulu, eğitim programlarının yüksek kalite standartlarını korumasını sağlamak için birtakım kriterler

belirlemiştir. Bir CPE programının Mesleki Sertifikasyon Kurulu'nca kabul edilebilir addedilebilmesi için bu programın aşağıdaki tüm kriterleri karşılaması gerekmektedir:

- Sertifika sahibinin mesleki yetkinliğine doğrudan doğruya katkıda bulunan bir resmi öğrenim programı olmak.
- Katılımcıların ulaşması gereken bilgi düzeyini ya da programın tamamlanması üzerine sergilenecek yetkinlik düzeyini gösteren program hedeflerini açıkça belirtmek.
- Program için uygun olması halinde, eğitim veya deneyim ön koşullarını açıkça belirtmek.
- İlgili konu ya da öğretim tasarımında uzman olan bireyler tarafından geliştirilmiş bir program olmak.
- Mevcut program içeriğini sunmak.
- Programın başarıyla tamamlandığına ya da programa katılım gösterildiğine ve yeterli sayıda CPE saatlerinin kazanıldığına dair belge sunmak (örneğin, programı tamamlama sertifikası).

Mesleki Sertifikasyon Kurulu (PCB), yukarıda bahsi geçen kriterleri karşılayan mesleki eğitim ve gelişim programlarını kabul etmektedir. PCB'nin kabul ettiği programlar aşağıda sunulmaktadır:

- Ulusal ya da yerel denetim veya muhasebe organizasyonlarının verdiği seminerler ve konferanslar.
- Ulusal ya da yerel denetim veya muhasebe organizasyonlarında ve bunların şubelerinde yapılan toplantılardaki teknik oturumlar (örneğin, IIA'nın yerel Enstitü toplantısı sırasında verilen eğitimler).
- Yukarıda bahsi geçen eğitim programı şartlarını karşılayan kurum-İçi resmi eğitim programları.
- Diğer meslek kuruluşları ya da kurumlarının verdiği, ilgili sektöre özgü eğitim programları.
- Bir adayın, 4 yıllık üniversite eğitimi derecesi veya eşdeğerini almaya hak kazanmak için öngörülen sınav şartını yerine getirmek amacıyla aldığı dersler hariç olmak kaydıyla, yüksekokul ya da üniversitede geçilen dersler (kredili veya kredisiz dersler).
- Tamamlama sertifikaları da dâhil program kriterlerini karşılayan iç denetimle ilgili resmi yazışma ve bireysel-çalışma programları.

4.1.1. CPE Saatlerinin Ölçülmesi

CPE programına katılım, 50 dakikalık bir katılım süresi 1 CPE saatine tekabül edecek şekilde programın gerçek süresine göre ölçülecektir. Bir programın 50 dakikadan az olması halinde, katılımcılar, 10 veya 25 dakikalık süre kademeleriyle CPE saatleri kazanabilir ve bunu sistem üzerinden beyan edebilirler. Bölümlerin 50 dakikadan daha kısa olduğu CPE faaliyetleri için, bölümlerin toplamı bir tam program olarak değerlendirilebilir. Örneğin, beş adet 25 dakikalık mesleki eğitim kursu 125 dakikaya tekabül edecek olup 2,5 CPE saati olarak sayılmalıdır.

4.1.2. Eğitim Konusu Alanları

Sertifika sahipleri, yukarıda bahsi geçen kriterleri tamamıyla karşılayan ve ellerinde buldukları sertifika belgelerinin de kapsadığı alanlarla ilgili müfredat programı sunan CPE programlarını bulmalı ve bu tip programlara katılmalıdırlar. Genel olarak, mevcut sertifikasyon

sınav müfredatında bulunan alanlar kabul edilebilir niteliktedir. Sertifika sahipleri, sürekli eğitim kapsamında takip etmeleri gereken ilgili konuları tespit etmek için aşağıdaki sınav müfredatına bakmaları ve bu müfredatı dikkate almaları yönünde teşvik edilirler.

Sertifika	Sınav Müfredatı
CIA	https://www.tide.org.tr/page/436/Sinav-Kapsami
CRMA	https://www.tide.org.tr/page/140/CRMA

4.2. Diğer Geçerli Faaliyetler

Resmi eğitim programlarına ek olarak, sertifika sahipleri, aşağıdakiler de dâhil çeşitli başka geçerli faaliyetler* vasıtasıyla CPE saati kazanabilirler:

- Sınavları geçmek
- Yayın yazarlığı ya da yayınlara katkıda bulunmak
- Yayınları çevirmek
- Sözlü sunumlar yapmak
- Gönüllü konu uzmanı sıfatıyla katılım göstermek
- Dış kalite değerlendirmeleri yapmak

Faaliyetlerin her biri için kazanılabilecek CPE saatleriyle ilgili detaylı bilgiler aşağıdaki bölümde sunulmaktadır.

* Not: Bu politika dokümanında listelenenlerin dışındaki faaliyetler, sertifika sahibinin söz konusu faaliyeti belgelendirebildiği, uygun sayıda CPE saatini hesapladığı ve söz konusu faaliyetlerin mesleki yetkinliğine katkıda bulunduğunu gösterebildiği durumlarda geçerli kabul edilebilir. Sertifika sahibi, belirli bir faaliyetin kabul edilebilir nitelikte olduğunu ve Mesleki Sertifikasyon Kurulu'nun öngördüğü koşulları karşıladığını kanıtlamaktan sorumludur.

4.2.1 Sınavları Geçmek

IIA dışındaki sertifikasyon sınavlarını geçmek	
- Muhasebe ve denetim sınavlarının her bir bölümü geçildiği için verilen CPE saatleri (örneğin, SMMM, CPA ya da CA):	10
Sınavda başarılı olunan yıl verilen en fazla CPE saati:	40

4.2.2. Yayın yazarlığı veya Yayınlarla Katkıda Bulunmak

Yayın yazarlığı yapan ya da yayınlara katkıda bulunan sertifika sahipleri, Global İç Denetim Genel Bilgi Tabanı (CBOK) veya uzmanlık alanlarındaki iç denetim teknikleri gibi ilgili alanlara katkı sağladıkları takdirde, yaptıkları işler karşılığında CPE saatleri kazanabilirler. CPE saati kazanma ve bunları bildirme amaçları için, “yayımlar” dört kategoriye ayrılmıştır. Her bir kategori için bildirilebilecek toplam CPE saatlerindeki sınırlamanın yanı sıra yayımlar için bildirilebilecek CPE

saatlerinin toplam sayısına ilişkin bir sınırlama da bulunmaktadır.

Yayın Kategorileri	Her bir kategori için izin verilen en yüksek CPE saati	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL (CIA olmayanlar)
1.Yayın yazarlığı ya da yayınlara katkıda bulunmak (200 kelime başına 1 CPE saati)	25	10
2. Araştırma makalesi, makale veya blog yazarlığı ya da bunlara katkıda bulunmak (200 kelime başına 1 CPE saati)	15	6
3. IIA sertifikasyon sınav soruları yazarlığı (kabul edilen sınav sorusu başına 1 CPE saati)	20	10
Yayın yazarlığı ya da yayınlara katkıda bulunmak için izin verilen toplam en yüksek CPE saati	25	10

4.2.3. Yayınları Çevirmek

Yayınlara çevirileri, Global İç Denetim Genel Bilgi Tabanı (CBOOK) veya uzmanlık alanlarındaki iç denetim tekniklerine ilişkin sertifikasyon alanları ya da disiplinleri ile ilgili olmalıdır. İç denetimle doğrudan ilgisi bulunmayan basılı makale veya kitapların çevirileri, sertifika sahibinin söz konusu faaliyetlerin mesleki denetim yetkinliğine katkı sağladığını kanıtlaması halinde kabul edilebilecektir. CPE saati kazanma ve bunları bildirme amaçları için, “çeviriler” iki kategoriye ayrılmıştır. Her bir kategori için bildirilebilecek toplam CPE saatlerindeki sınırlamanın yanı sıra çeviriler için bildirilebilecek CPE saatlerinin toplam sayısına ilişkin bir sınırlama da bulunmaktadır.

Çeviri Kategorileri	Her bir kategori için izin verilen en yüksek CPE saati	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL (CIA olmayanlar)
1. Kitap çevirmenliği (200 kelime başına 1 CPE saati)	25	10
2. IIA Rehberi (örneğin, Çalışma Rehberleri, GTAG’ler vb.), araştırma makalesi, makale ya da blog çevirmenliği (200 kelime başına 1 CPE saati)	15	6
Yayınlara çevirileri için izin verilen toplam en yüksek CPE saati	25	10

4.2.4. Sözlü Sunumlar Yapmak

Sözlü sunum (örneğin, seminerler, konferanslar ya da kurum içi eğitimler) yapan sertifika sahipleri, Global İç Denetim Genel Bilgi Tabanı (CBOOK) veya uzmanlık alanlarındaki iç denetim teknikleri gibi ilgili alanlara katkı sağladıkları takdirde, bu çabaları karşılığında CPE saatleri kazanabilirler. Sertifika sahipleri, her 50 dakikalık sunum süresi için bir CPE saati ve bununla birlikte sunum süresinin üç katına tekabül eden hazırlık süresi için de kredi kazanabileceklerdir.

Örneğin, bir sertifika sahibi, 50 dakikalık bir sunum yaparak, 4 CPE saati kazanabilir (sunumun

yapılmasından ötürü 1 CPE saati ve sunuma hazırlık için ise 3 CPE saati). Aynı materyalle ilgili daha sonra yapılan sunumlar, ancak ve sadece sunum süresi olarak bildirilebilir.

Orijinal (İlk kez yapılan) ve Sonraki Sunumlar	Her bir kategori için izin verilen en yüksek CPE saati	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL (CIA olmayanlar)
Orijinal sunumlar (CPE, sunum süresiyle birlikte sunuma hazırlık süresi göz önünde bulundurularak hesaplanır).	25	10
Aynı materyalin sonraki sunumları (CPE, yalnızca sunum süresi dikkate alınarak hesaplanır).	5	2
Sözlü sunumlar için izin verilen toplam en yüksek CPE saati	25	10

4.2.5. Gönüllü Konu Uzmanı Sıfatıyla Katılımda Bulunmak

Sertifika sahipleri, bir komite üyesi, IIA Global Rehber Katkı Sağlayıcısı ya da sınav içeriği çeviri kalitesi gözden geçireni olarak hizmet etmek de dâhil, “Katılım” kategorisinde yer alan çeşitli faaliyetler için CPE saatleri kazanabilirler. CPE saati kazanma ve bunları bildirme amaçları için, “katılım” üç kategoriye ayrılmıştır. Her bir kategori için bildirilebilecek toplam CPE saatlerindeki sınırlamanın yanı sıra gönüllü konu uzmanı sıfatıyla katılımı da bulunmak için bildirilebilecek CPE saatlerinin toplam sayısına ilişkin bir sınırlama da bulunmaktadır.

Katılım Kategorileri	Her bir kategori için izin verilen en yüksek CPE saati	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL (CIA olmayanlar)
1. IIA ya da iç denetime ilişkin mesleki bir endüstri kuruluşuna bir gönüllü görevli veya komite üyesi olarak hizmet etmek (her 50 dakikalık geçerli katılım için 1 CPE saati)	15	10
2. IIA global rehber katkı sağlayıcısı (her UMuÇ Tamamlayıcı Rehber başına 5 CPE saati)	10	5
3. Sınav içeriği çeviri kalitesi gözden geçireni (her 50 dakikalık çalışma süresi için 1 CPE saati)	20	10
Gönüllü konu uzmanı sıfatıyla katılım için izin verilen toplam en yüksek CPE saati	20	10

4.2.6. Dış Kalite Değerlendirmeleri Yapmak

Sertifika sahipleri, dış kalite güvence incelemelerine katıldıkları takdirde CPE saatleri kazanabilirler. CPE saatleri, yalnızca sahada geçirilen süre için kazanılabilir; rapor incelemek veya

yazmak için yapılan kapsamlı hazırlık gibi faaliyetlerde ise hiçbir CPE saati verilmeyecektir. Her tip değerlendirme için bildirilebilecek CPE saatlerindeki sınırlamanın yanı sıra dış kalite değerlendirmeleri için bildirilebilecek CPE saatlerinin toplam sayısına ilişkin bir sınırlama da bulunmaktadır.

Kalite Değerlendirme Kategorileri	Her bir kategori için izin verilen en yüksek CPE saati	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL (CIA olmayanlar)
1. UMUÇ tarafından tanımlandığı gibi, bir iç denetim faaliyetinin öz değerlendirmesine ilişkin bağımsız (dış) doğrulama	5	5
2. Bir haftalık dış kalite değerlendirmesi	10	5
3. İki haftalık dış kalite değerlendirmesi	20	10
Dış kalite değerlendirmeleri yapmak için izin verilen toplam en yüksek CPE saati	20	10

5. Yıllık Sertifika Yenileme Süreci

Sertifika sahipleri (mesleğini halen icra eden ve etmeyen) her yıl, IIA tarafından gönderilen, sertifikalarını yenileme yükümlülüklerini hatırlatan bir bildirim alırlar. CCMS üzerinden tamamlanan yıllık sertifika yenileme işlemi, aynı zamanda geçerli tüm (yukarıda bölüm 2’de belirtilen) gerekliliklerinin yerine getirildiği konusunda imzalı bir beyan işlevi görmektedir.

5.1. Yıllık Yenileme Ücreti

Yıllık Sertifika Yenileme ücretleri üyenin güncel statüsüne, sahip olduğu sertifikalara ve sertifika sahibinin bulunduğu yere göre değişiklik gösterebilir. Yenileme ücretlerine ilişkin en güncel bilgilere ulaşmak için aşağıdaki internet adresini ziyaret ediniz:

<https://www.tide.org.tr/page/143/Surekli-Mes-Gel>

5.2. Yıllık Sertifika Yenileme Süresinin Bitiş Tarihi

İçinde bulunulan yıl için yapılan sertifika yenileme süreci, her yıl 31 Aralık gününe kadar yapılmalıdır. IIA, bu dokümanda yer alan gereklilikleri başarıyla yerine getirdikleri konusunda, bireylerin her biri için uyum onay belgesi düzenleyecektir.

5.3. Yıllık Sertifika Yenileme İşleminin Tamamlanmaması

Yıllık Sertifika Yenileme işlemi 31 Aralık’a kadar tamamlayamayan bireylerin sertifika statüsü otomatik olarak “Aktif” durumdan “bekleme dönemi” duruma (İnaktif) geçecektir, ve bu kişiler artık sertifikalı olduklarını ileri süremeyeceklerdir. Bu durumdaki kişilerin 24 aydan daha uzun bir süre “bekleme dönemi” içinde inaktif kalması halinde, sertifikaları iptal edilecektir. Sertifika iptal edilirse, sertifikasyonu belgeleyen kâğıt sertifika derhal imha edilmelidir. Ek olarak, bu kişiler isimlerinden sonra bu sertifikaları belirten kısaltmaları (CIA, CRMA vb.) kullanmamalıdır ve

kendilerini sertifikalı bir birey olarak sunmaları da yasaktır. Tekrar sertifikalı olmak isteyenler, CIA veya CRMA sertifika programına yeniden başvurmalı, sınavlara girmeli ve başarılı olmalıdırlar. Devam etmeyen (CCSA, CFSA, CGAP ve QIAL) sertifika programları için tekrar sertifikalı olmak söz konusu değildir.

5.4. Gerekli CPE Saatlerinin Kazanılmaması

Takvim yılında yeterli CPE saati elde edemeyen sertifika sahipleri, Sertifika Yenilemelerini tamamlamaya çalışmamalıdır. Sertifika sahipleri sadece gerekli CPE saatlerini kazandığında sertifika yenileme işlemi tamamlanmalıdır.

Raporlama döneminde yeterli CPE saati kazanamayanlar, eksikliklerini tamamlamak için bir sonraki takvim yılından ödünç olarak saatlerini kullanabilirler. Ancak önceki yıla borç verilerek uygulanan CPE saatleri cari yılın gereksinimini karşılamak için de kullanılamaz. Hemen önceki yenileme döneminden kazanılan fazla CPE saatleri, cari yıl için bir eksikliği telafi etmek için kullanılabilir. Örneğin, önceki dönemde 60 saat CPE kazanan çalışan bir CIA, cari raporlama döneminde fazla olan 20 saati kullanabilir.

5.5. CPE Denetimi

IIA (ya da görevlendirdiği kişi), her yıl, CPE bildirim kayıtlarını denetleyecektir. Denetlenmek üzere seçilen bireyler e-posta ile bilgilendirilecek ve bu bireylerin kazandıkları CPE saatlerine ilişkin kanıt/belge sunmaları gerekecektir. Talep edilen belgeleri önceden belirlenen tarihe kadar sunmayan bireylerin otomatik olarak sertifikaları iptal edilecektir. (Sertifika iptalinin sonuçlarına ilişkin bilgiler bölüm [5.3'te](#) açıklanmaktadır)

CPE denetimi sonucunda, bir bireyin yeterli sayıda CPE saatini kazanmadığı anlaşıldığı takdirde, o kişiye, eksik kalan CPE saatlerini tamamlaması ve kazandığı saatleri belgeleyen dokümanları IIA Global'e göndermesi için 6 aylık bir süre verilecektir. Dokümanları tahrif ettiği ya da etik olmayan davranışlar sergilediği tespit edilen kişiler, ilave soruşturma için Mesleki Sorumluluk ve Etik Komitesi'ne bildirilecektir.

6. CPE Kayıtlarının Muhafaza Edilmesi

Önceden de belirtildiği gibi, destekleyici dokümanlar (bir bireyin kazandığı CPE saatlerini hesaplarken kullanabileceği eğitim tamamlama sertifikaları gibi), yıllık sertifika yenileme süreci esnasında ibraz edilmemelidir. Ancak, sertifika sahipleri, tüm destekleyici dokümanların kopyalarını en az üç yıl boyunca muhafaza etmeli ve bu kayıtları, IIA'nın talebi üzerine IIA'ya veya onun görevlendirdiği kişiye sunmalıdır. Sertifika sahibi tarafından tutulan kayıtlar, aşağıdaki bilgileri de içermelidir:

- Programın adı ve/veya içeriğin açıklaması
- Katılım sağlanan tarihler
- Kurs ya da programın yeri
- Sponsor kuruluş
- Kurs ya da program sponsoru tarafından belirtilen CPE saat sayısı
- İlgili sürecin bitirilmesine ilişkin bir mektup, sertifika veya başka yazılı bağımsız katılım belgeleri

- Yayınları, sözlü sunumları ve komite veya diğer katılımları destekleyen dokümanlar

İç Denetçiler Enstitüsü (IIA), 230.000'den fazla küresel üyeye hizmet veren ve dünya çapında 185.000'den fazla Sertifikalı İç Denetçi (CIA) sertifikası veren, kar amacı gütmeyen uluslararası bir meslek birliğidir. 1941'de kurulan IIA, standartlar, sertifikalar, eğitim, araştırma ve teknik rehberlik alanlarında iç denetim mesleğinin lideri olarak dünya çapında tanınmaktadır. Daha fazla bilgi için theiia.org adresini ziyaret edin.